

Antwoordindicatie De Blauwe Marlijn BV Definitieve versie

De Blauwe Marlijn BV (hierna: Marlijn BV) te Hardinxveld-Giessendam ontwerpt en produceert uiterst luxe en kostbare motorjachten op basis van de individuele wensen van de kopers. Dit zijn zeer vermogende particulieren die meestal in het buitenland wonen. Per jaar worden zo'n vijftien jachten afgeleverd.

De onderneming wordt geleid door Derk Hoogland, algemeen directeur en Max Goedemoed, commercieel directeur en heeft zo'n tachtig medewerkers in dienst. Deze werken op de volgende afdelingen:

- Verkoop,
- Inkoop,
- Bedrijfsbureau,
- Productie,
- Magazijn,
- Financiële administratie,
- IT en Juridische afdeling,
- Personeelszaken.

Verkoop

De verkoopafdeling brengt eerst de specifieke wensen van de koper in kaart. Daarna beschrijft

de afdeling in overleg met de klant de eisen waaraan het motorjacht moet voldoen en maakt een globale kostenindicatie. De commercieel directeur stelt op basis van de afspraken een offerte op en bespreekt deze met de koper. Tijdens die bespreking wordt een vaste prijs overeengekomen waartegen Marlijn BV het motorjacht zal leveren, evenals een uiterste opleverdatum. Deze doorlopend genummerde overeenkomst wordt door beide partijen ondertekend. Als de koper achteraf nog extra wensen heeft, wordt dit gefactureerd als meerwerk.

Nadat het ondertekende contract is ontvangen, stelt het bedrijfsbureau een gedetailleerde voorcalculatie op en een werkschema. In het contract is een boeteclausule opgenomen voor overschrijding van de opleverdatum. De doorlooptijd per motorjacht (de periode tussen de orderontvangst en de aflevering) varieert van zeven maanden tot ruim twee jaar. De bouw wordt onderscheiden in vijf fasen. Na elke fase wordt een termijnfactuur gestuurd.

Inkoop en magazijn

De afdeling Inkoop koopt de algemene materialen in na het bereiken van de minimumvoorraad. Deze materialen worden na ontvangst door de magazijnmeester vastgelegd in de kantoor-voorraadadministratie. Materiaal dat specifiek benodigd is voor een bepaald jacht wordt ingekocht op basis van de gedetailleerde voorcalculatie van het Bedrijfsbureau. Deze materialen worden na ontvangst opgeslagen in het magazijn en daarna tegen kwijting afgegeven aan de verantwoordelijke projectleider.

Productie

Op de productieafdeling zijn vijf projectleiders werkzaam, die elk verantwoordelijk zijn voor meerdere jachten. De bestede uren en materialen per project worden geautoriseerd door de verantwoordelijke projectleider en vastgelegd in de projectenadministratie. Elk motorjacht heeft een uniek projectnummer. De winst op het onderhanden werk wordt genomen naar rato van de voortgang (percentage of completion methode).

Personeel

De productiemedewerkers krijgen van het bedrijfsbureau dagelijks een overzicht van de ingeplande bewerkingen. Op basis van het door de projectleider geautoriseerde ontwerp wordt per projectnummer door het geautomatiseerd systeem een snijplan gegenereerd. Dit snijplan wordt digitaal ingelezen in de lasersnijmachine welke de bewerkingen volautomatisch uitvoert. Na afloop worden de gebruikte machine uren automatisch doorbelast op het betreffende projectnummer. De productiemedewerker voert, na afloop van het snij- en laswerk, op basis van het goedgekeurde ontwerp een controle uit om vast te stellen of het eindresultaat voldoet de gestelde kwaliteitseisen. Elke productiemedewerker registreert de gewerkte uren per projectnummer middels een digitale prikklok die verbonden is met het geautomatiseerde systeem. De projectleider autoriseert wekelijks de ingevoerde manuren en de verbruikte materialen per projectnummer in het geautomatiseerde systeem. De door het systeem doorbelaste machine uren per project worden door de projectleider dagelijks gecontroleerd.

Het productiepersoneel bestaat voor ongeveer 20% uit uitzendkrachten. Voorts wordt er regelmatig overgewerkt om de geplande opleverdata te halen. Voor overuren en weekenddiensten worden overwerktoeslagen uitbetaald.

In tijden van meer dan geplande orders werft de afdeling personeelszaken uitzendkrachten via een drietal vaste uitzendbureaus. Specialistische maritieme kennis is een belangrijke voorwaarde om bij Marlijn BV te kunnen werken. Dit heeft tot gevolg dat er in sommige gevallen een hoger tarief betaald moet worden voor deze specialisten dan in de markt gebruikelijk is.

Uitbesteed werk

De jachtwerf heeft de installatie van de motoren en de speciale betimmeringen uitbesteed aan derden. Hun facturen worden, na autorisatie door de projectleider, rechtstreeks geboekt in de projectenadministratie.

Accountant

De accountant van Marlijn BV is Joke de Visser AA oprichtster en vennoot van DeVisserVandenHengel Accountants, een middelgrote accountantsorganisatie in het midden van het land. Joke is sinds 2007 betrokken bij de samenstellingsopdracht van de jaarrekening van Marlijn BV. Sinds Marlijn BV controleplichtig werd in 2011 heeft zij tevens de controle-opdracht uitgevoerd en is jaarlijks door haar een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Geautomatiseerd systeem Black Pearl

De Blauwe Marlijn BV maakt gebruik van Cloud Computing en het productieproces is in hoge mate geautomatiseerd. Black Pearl is het geautomatiseerd systeem binnen Marlijn BV. Dit is een ERP-systeem, waarin alle registraties worden vastgelegd. Het systeem is ontwikkeld door iAquatic Solutions, dat zich gespecialiseerd heeft in de maritieme wereld. Voor het jaarlijkse onderhoud inclusief het verzorgen van aanpassingen binnen het systeem heeft Marlijn BV een doorlopend contract met iAquatic Solutions.

VRAGEN

Vraag 1: (10 punten)

Geef een beschouwing over de continueren van de opdracht voor de jaarrekeningcontrole over 2018 van De Blauwe Marlijn BV door DeVisserVandenHengel Accountants. Besteed daarbij onder meer aandacht aan de VGBA en ViO.

Antwoordindicatie

Op grond van NV COS 210 dient de accountant in te schatten of de omstandigheden vereisen dat de randvoorwaarden van de controleopdracht worden herzien en of het noodzakelijk is de cliënt (in dit geval Marlijn BV) te herinneren op de bestaande opdrachtvoorwaarden. In A 31 van Standaard 210 worden een aantal factoren genoemd die aanleiding zijn tot herziening of herinnering. Geen van deze voorwaarden zijn van toepassing op Marlijn BV.

Daarnaast moet de accountant beoordelen of op grond van het toetsingskader van de VGBA en of ViO ook risico's aanwezig zijn die een bedreiging vormen voor de fundamentele beginselen dan wel de onafhankelijkheid. Het fundamentele beginsel objectiviteit wordt hier bedreigd. Inzake onafhankelijkheid moet in ieder geval op grond van artikel 28 ViO i.v.m. langdurige betrokkenheid bij de controle worden onderzocht of er geen bedreiging van de onafhankelijkheid bestaat (bedreiging is te grote mate van vertrouwde en eigenbelang). Mevrouw Joke de Visser is immers al sinds 2007 betrokken bij de jaarrekening van Marlijn BV en vanaf 2011 eindverantwoordelijk voor de af te geven controleverklaring. Op grond van artikel 28 lid 1 ViO is een maatregel vereist om de bedreiging van onafhankelijkheid te beperken. In artikel 28, lid 2 ViO is aangegeven dat bij een aaneengesloten periode van zeven jaar de eindverantwoordelijke accountant moet onderbouwen dat geen sprake is van de eerder genoemde bedreigingen. Dit gebeurt conform de in artikel 28, lid 2 ViO genoemde punten onder a, b en c. De motivatie van de accountant dient door een compliance officer (daartoe aangewezen functionaris) schriftelijk goedgekeurd te worden en vastgelegd te worden in het assurance dossier. Met de jaarrekening 2017 is de termijn van 7 jaren verstreken en dus zal voor controle van de jaarrekening 2018 voor het eerst een dergelijke procedure gevolgd moeten worden.

Vanaf 2007 is het accountantskantoor betrokken bij Marlijn BV. In eerste instantie alleen met een samenstellingsopdracht en vanaf 2011 ook met de controleopdracht. Dit is samenloop van dienstverlening. De non assurance opdracht (samenstelling) resulteert in het gehele assurance object (de samengestelde jaarrekening die gecontroleerd moet worden). De non-assurancedienst is daarmee van materiële invloed op de assuredienst en er zal dus minimaal een maatregel moeten zijn getroffen om de bedreiging van het risico van zelftoetsing weg te nemen. (VIO artikel 19). De meest voor de hand liggende maatregel is die van gescheiden opdrachtteams onder leiding van verschillende eindverantwoordelijke accountants (Toelichting VIO, art 19). Deze maatregel zou in 2011 reeds genomen moeten zijn.

Vraag 2 (10 punten)

Benoem 5 casusspecifieke (significante dan wel inherente) risico's. Motiveer tevens voor welke post van de jaarrekening het risico ontstaat.

antwoordindicatie

- risico 1:
 - Boetes bij te late oplevering. Risico voor de juistheid van de boetes(W/V) en volledigheid van de balanspost boetes
- risico 2:
 - Meerdere projecten tegelijk. Risico dat kosten niet op het juiste project worden verantwoord. Met name verschuivingsgevaar van verliesgevende projecten naar winstgevende projecten.
- risico 3:
 - Het productiepersoneel bestaat voor 20% uit uitzendkrachten. Risico dat teveel uitzenduren worden verantwoord. Daardoor is het bedrag aan personeelskosten niet correct.
- risico 4:
 - Inhuur uitzendkrachten soms tegen hogere tarieven, risico voor de juistheid van de kosten.
- risico 5:
 - Overwerk komt regelmatig voor. Risico dat normale uren als overuren worden verantwoord. Daardoor is het bedrag aan personeelskosten niet correct.
- risico 6:
 - Voor weekend diensten wordt een toeslag van 20% betaald. Risico dat niet weekenddiensten als weekenddiensten worden verantwoord
- risico 7:
 - Cloud computing, risico voor de betrouwbaarheid en continuïteit van het geautomatiseerd systeem

Ieder goed benoemd risico 2 punten. Indien alleen bedrijfsrisico's genoemd zijn, deze niet goed rekenen. Het maximum van de score bij deze vraag is 10 punten.

Vraag 3 (10 punten)

Benoem, per genoemd risico uit vraag 2, twee beheersingsmaatregelen om deze risico's te mitigeren. Betrek in uw antwoord één preventieve en één repressieve maatregel.

- risico 1
 - CTFS tussen afsluiten contract, voortgangscontrole, administratie (P)
 - Controle door de administratie met contract en opleveringsprotocol (R)
- risico 2
 - CTF Bedrijfsbureau– Uitvoering – projectleider - Administratie (P)
 - Voorcalculatie per project en fasegewijs (P).
 - Nacalculatie per project en fasegewijs (R)
- risico 3
 - CTF tussen personeelszaken, bedrijfsbureau, projectleider en administratie (P)

- Application control tussen aantal uren uitzendbureau volgens productieplanning en projectenadministratie en betaalde uren uitzendbureau (R)
- risico 4
 - CTF tussen personeelszaken, bedrijfsbureau, projectleider en administratie (P)
 - Application control: duurdere uitzendkrachten kunnen alleen voor bepaalde werkzaamheden worden ingezet. (R)
- risico 5
 - CTF tussen personeelszaken, bedrijfsbureau, projectleider en administratie (P)
 - Autorisatie overuren door projectleider (P)
 - Application control: aantal overuren volgens planning = aantal overuren volgens autorisatie projectleider = aantal overuren uitbetaald volgens salarisadministratie (R)
- risico 6
 - CTF tussen personeelszaken, bedrijfsbureau, projectleider en administratie (P)
 - Application control aantal uren met toeslag kan niet hoger zijn dan het aantal werkbare uren in weekend (R)
- risico 7
 - SLA met de cloud computing organisatie (P)
 - Een 3402 verklaring van een externe accountant (P/R)

Ieder goed benoemde beheersingsmaatregel die past bij het genoemde inherente risico 1 punt. Het maximum van de score bij deze vraag is 10 punten.

Vraag 4 (20 punten)

Stel een controleprogramma op voor de controle door de externe accountant op het productieproces van Marlijn BV. Van het controleprogramma hoeft u alleen de onderstaande onderdelen uit te werken:

- Controledoelstelling en specifieke risico's bij de Blauwe Marlijn BV;
- Automatisering/IT;
- Verbandscontroles/application controls;

Cijferbeoordeling en overige gegevensgerichte werkzaamheden hoeft u dus **niet** uit te werken!

Controledoelstellingen (3 punten)

De controle van de productieproces (stukproductie) is gericht op:

- de volledigheid van de verantwoorde productie;
- de juiste kostentoe rekening aan elk motorjacht, aan elke fase voor het hoofdproject (aangenomen werk) en aan het meerwerk;
- de aanvaardbaarheid van de verantwoorde productiekosten.

Risico's (3 punten)

- Meerdere projecten tegelijk. Risico dat kosten niet op het juiste project worden verantwoord, Met name verschuivingsgevaar van verliesgevende projecten naar winstgevende projecten;
- Het productiepersoneel bestaat voor 20% uit uitzendkrachten. Risico juistheid van de kosten, oftewel dat teveel uitzenduren worden verantwoord;
- Inhuur uitzendkrachten soms tegen hogere tarieven, risico voor de juistheid van de kosten;
- Overwerk komt regelmatig voor. Risico juistheid kosten, oftewel dat normale uren als overuren worden verantwoord;
- Voor weekend diensten wordt een hogere toeslag betaald. Risico juistheid kosten, oftewel dat niet weekenddiensten als weekenddiensten worden verantwoord;
- Cloud computing/automatisering, risico voor de betrouwbaarheid en continuïteit van het geautomatiseerd systeem;
- Boetes bij te late oplevering. Risico voor de juistheid kosten van de boetes(W/V) en volledigheid schulden oftewel van de balanspost boetes.

Automatisering/IT (4 punten)

General controls (2 punt)

- Logische toegangsbeveiliging door gebruik te maken van user-id en password, inclusief regelmatig wijzigen password en afgestemd op de bevoegdheden van de gebruikers;
- Changemanagement voor de wijzigingen in Black Pearl (het ERP systeem) : doorlopende nummering wijzigingsaanvragen, autorisatie wijziging aanvragen, gebruikerstests, integratietests etc. Op grond van NV COS 402 kun je dan gebruik maken van een rapport conform COS 3402. De accountant gaat na dat de periode overeenkomt, welke controls getoetst zijn en welke bevindingen de accountant van de leverancier en dat hij voldoende en geschikte controle-informatie heeft verzameld rond de changemanagement.
- In verband met cloud computing en de sterke afhankelijkheid van het systeem moet de accountant inzicht hebben in met name de beveiliging van gegevens (back-ups, beveiliging tegen ongeautoriseerde toegang en bescherming tegen virussen)
- Logische toegangsbeveiliging productiesysteem door middel van password beveiliging.
- Invoer controles:
 - redelijkheid (uren en materialen)
 - bestaan (op projectnummer, mannummer, artikelnummer)
 - volledigheid (zijn alle verplichte velden ingevoerd)
- Verwerkingscontroles (batch/hash totals)
- Totaal controles
- Doorlopende nummering van contracten en offertes en projectnummers
- Logging

Verbandscontroles: (10 punten maximaal)

Projectadministratie

- $\text{beginstand aantal projecten in de projectenadministratie} + \text{aantal afgesloten verkoopcontracten volgens het contractenbestand} - \text{aantal voltooide projecten (slottermijnen)} = \text{eindstand aantal projecten in de projectenadministratie}$,
- $\text{Aantal afgesloten contracten volgens contractenbestand} = \text{aantal projecten volgens projectenadministratie}$

Personeel

- $\text{Normale uren eigen personeel (betaald volgens salaris administratie)} + \text{betaald aantal uren uitzendbureaus volgens facturen} + \text{aantal overuren (geautoriseerd volgens projectleider)} = \text{PAID TIME}$
- $\text{Uren SHOP TIME} = \text{uren arbeidscontracten} = \text{uren loonverdeelstaat}$
- $\text{Uren SHOP TIME} - \text{indirecte uren} = \text{JOB TIME}$ (uren gegenereerd volgens prikklokken)
- $\text{Uren JOB TIME} * \text{tarief} = \text{opboeking in projectenadministratie}$

Machine

- $\text{Aantal machine-uren volgens projectadministratie} = \text{aantal directe uren volgens capaciteitsregistratie} = \text{uren machine-urenverdeelstaat} - \text{indirecte uren}$
- $\text{Directe machine uren} * \text{tarief} = \text{opboeking projectadministratie}$

Voorraad

- $\text{Opboeking voorraad verbruiksgoederen volgens projectadministratie} = \text{afboeking voorraad volgens voorraadadministratie}$

IT Application controls (maximaal 2 punten)

Projectadministratie

- $\text{afboeking kantoorvoorraadadministratie} + \text{opslag indirecte kosten} + \text{kosten onderhanden projecten} = \text{opboeking projectenadministratie}$,

Boetes

- $\text{Totaal geboekte boetes volgens projectenadministratie} = \text{opboeking te betalen boetes volgens grootboek}$
- $\text{Afboeking te betalen boetes} = \text{uitgaande geldstroom}$

Gereedmelding

- $\text{afboeking projectadministratie} = \text{kostprijs verkopen}$,
- $\text{gefactureerde termijnen} = \text{opboeking debiteuren}$,
- $\text{kosten meerwerk} * \text{winstopslag} = \text{facturering} = \text{opboeking debiteuren}$
- $\text{Totaal bedrag Opgeleverde projecten volgens afleveringsprotocollen} = \text{afboeking projectadministratie}$
- $\text{Aantal afleveringsprotocollen} = \text{aantallen afgeboekte projecten}$

Vraag 5 (20 punten)

Beschrijf de eindejaarswerkzaamheden van de accountant op de post onderhanden projecten op de balans per 31 december 2018 van Marlijn BV. Hanteer in je uitwerking de volgende opzet:

- Controledoelstelling
- Cijferbeoordeling
- Overige gegevensgerichte werkzaamheden

Algemeen

Bij de controle van het productieproces is al controle-informatie gekregen over de juiste kostentoe rekening per project en per fase, en daarmee over de betrouwbaarheid van de projectenadministratie

Controledoelstellingen (2 punten)

De controle van het onderhanden projecten (OHP) is gericht op:

- het bestaan en eigendom van het onderhanden werk
- de aanvaardbare waardering ervan (geen activering van verliezen),
- de toereikende presentatie en toelichting voor wat betreft de naleving van BW2 Titel 9.

Gedetailleerde cijferbeoordeling (6 punten)

Nadat hij de grootboekrekening onderhanden werk heeft aangesloten met de projectenadministratie

verricht de accountant een gedetailleerde cijferbeoordeling op de volgende verhoudingen en ontwikkelingen, mede in relatie tot de begroting en de overeenkomstige cijfers in vorige perioden:

- de omvang en ontwikkeling van de onderhanden projecten, mede in relatie tot de gefactureerde termijnen en de voorcalculatie;
- per motorjacht:
 - de geactiveerde kosten in relatie tot de voorcalculatie en de fase van gereedheid,
 - de eventuele voorziening voor verwachte verliezen,
 - verantwoord resultaat in relatie tot stand onderhanden projectenprojecten/ % gereed de bestede kosten en het voorgerecalculeerd resultaat.

Detailwerkzaamheden ten aanzien van Bestaan, eigendom en waardering

- *ten behoeve van het vaststellen van het bestaan en eigendom: (5 punten)*
 - De accountant woont op balansdatum de interne inventarisatie van het OHP bij (waarneming ter plaatse). Dit geeft hem controle-informatie over het bestaan en eigendom, maar ook over de fase van gereedheid per motorjacht. Deze vergelijkt hij tevens met de voortgangsrapportages, met de kosten die in de nieuwe periode ten laste van het project zijn gebracht en met het moment waarop de eerstvolgende termijn wordt gefactureerd (als afsluiting van de fase).
 - Nadat de accountant op de fase van gereedheid heeft gecontroleerd gaat hij na welke kosten hieraan volgens de voorcalculatie mochten worden besteed. Door de werkelijk geactiveerde kosten hiermee te vergelijken (dus met het contract), beoordeelt hij of bij de waardering rekening moet worden gehouden met verwachte verliezen.
 - Bevestiging bij de jaarrekening opvragen.

- *ten behoeve van de waardering (5 punten)*
 - De accountant beoordeelt de waardering van het onderhanden projecten per balansdatum als volgt:
 - Aanneemsommen aan de hand van de contractregistratie bij verkoop met bijzondere aandacht voor de begrote marge
 - Voorgecalculeerde, werkelijk bestede en nog te verwachten kosten met behulp van (bijgestelde) voorcalculaties t.b.v. winst/verliesinschatting. Plus voortgangsrapportage (nodig voor verliesvoorziening inschatting)
 - Mogelijke afloop van projecten
 - Stand onderhanden projecten door middel van een detailcontrole op voortgangsrapportages, zo mogelijk met een bevestiging door de projectleider dit dus bij voorgaande trekken
 - Detailcontrole op boeteverplichtingen in contracten en correspondentie hieromtrent bij projecten met achterstanden.
 - Controle of winst op projecten conform percentage of completion is toegerekend
 - Controle of voldoende rekening is gehouden met eventuele verliezen is hiervoor al behandeld
 - Bevestiging bij de jaarrekening
- *ten behoeve van Presentatie en toelichting (2 punten)*
 - De accountant controleert of de waarderingsgrondslagen van het onderhanden projecten toereikend zijn toegelicht en consistent zijn toegepast, en of de post onderhanden projecten juist is gepresenteerd (onder de voorraden).

Aantekeningen

Aantekening 1

De opdrachtgevers van Marlijn BV komen uit alle werelddelen. Dit resulteert er in dat er grote bedragen worden ontvangen van verschillende opdrachtgevers. Tijdens de controle van de jaarrekening 2018 is de situatie rondom het jacht Blue Horizon II opgevallen. Dit jacht kent een totale bouwsom van € 380.000, welke is verdeeld over een tiental te factureren termijnen. Hiervan zijn in 2018 reeds 5 termijnen gefactureerd en ontvangen. De ontvangsten zijn overgeboekt vanuit een vijftal verschillende landen en afkomstig van verschillende rekeninghouders. De directie heeft hiervan geen melding gemaakt bij de betreffende instanties.

Aantekening 2

De kopers dienen regelmatig klachten in tegen Marlijn BV, bijvoorbeeld omdat een motorjacht op ruwe zee niet de overeengekomen vaarsnelheid kan behalen, het teakdek niet bestand blijkt te zijn tegen rode wijn of omdat het bladgoud afbladdert. Soms gaan deze klachten gepaard met aanzienlijke schadeclaims. In het verleden hebben deze claims geleid tot een materiële schadepost voor Marlijn BV.

Vraag 6 (20 punten)

Werk de hiervoor genoemde aantekeningen af als accountant verantwoordelijk voor de afronding van de jaarrekeningcontrole 2018. Geef daarbij gemotiveerd aan of de weergegeven feiten in beginsel moeten leiden tot:

- Geen verdere actie of
- Nader onderzoek, met beschrijving van de werkzaamheden en/of
- Wijziging of aanvulling van de conceptjaarrekening en/of
- Vermelding in de managementletter en/of gecommuniceerd moet worden met degenen belast met governance

Antwoordindicatie vraag 6. Afwerking aantekeningen

Antwoordindicatie aantekening 1 (10 punten)

Bij de controle is gebleken dat voor een jacht vijf termijnfacturen zijn betaald. De betalingen zijn in naam van de opdrachtgever verricht, maar geen van de bankrekeningen staat op naam van de opdrachtgever. De ontvangen betalingen zijn vanuit vijf verschillende landen door vijf verschillende rekeninghouders betaald door Marlijn BV is geen melding gemaakt bij het Bureau Financieel Toezicht. Er zou sprake kunnen zijn van transacties waarbij er alle aanleiding is om te veronderstellen dat deze verband houden met witwassen. Dit is het geval als de accountant bij nader onderzoek niet kan achterhalen waarom en door wie de betalingen zijn verricht. Op grond van de wet Wwft heeft de accountant een meldplicht bij witwassen. De accountant zal (in overleg met de compliance officer van de accountantsorganisatie) moeten vaststellen of sprake is van een subjectieve indicator in de zin van de WWFT.

Als hiervan sprake is dan zal deze transactie gemeld moeten worden bij het bureau financieel toezicht (BFT). Het is de accountant in dat geval verboden om met de cliënt te spreken over deze melding. (Zie ook hoofdstuk 7.6 in het boek Grondslagen van Auditing & Assurance). Omdat geen melding is gemaakt, kan er twijfel ontstaan over de integriteit van de leiding. De accountant zal moeten overwegen of dit feit aanleiding is om de opdracht tot controle van de jaarrekening te beëindigen.

Aantekening 2 (10 punten)

Beschrijf hoe de accountant controleert of in de huidige jaarrekening van Marlijn BV rekening moet worden gehouden met rechtszaken en claims.

Om na te gaan of Marlijn BV betrokken is bij materiële rechtszaken of claims, moet de accountant

minimaal de volgende werkzaamheden uitvoeren op grond van Standaard 501:

- inlichtingen inwinnen bij de directie en hiervan een schriftelijke bevestiging krijgen,
- de notulen van de directie- en rvc-vergaderingen doornemen, evenals de correspondentie met de juridische adviseurs van Marlijn BV,
- de grootboekrekening juridische kosten doornemen,
- alle kennis over de bedrijfsactiviteiten gebruiken, inclusief de informatie die is verkregen uit besprekingen met de interne juridische afdeling.
- Daarnaast zal hij tijdens zijn onderzoek naar gebeurtenissen na balansdatum nagaan of er aanwijzingen zijn voor rechtszaken of claims (voortgezette controle).
- Ook beoordeelt hij de afloop van de rechtszaken en claims die bij de vorige jaarrekeningcontrole zijn gesignaleerd.

vervolg casus

Naar aanleiding van nader onderzoek bij aantekening 2 komt naar voren dat een voorziening moet worden getroffen voor een ingediende schadeclaim (inclusief proceskosten) van €400.000. De directie geeft aan dat zij deze schadepost niet in de jaarrekening wenst op te nemen omdat zij het niet eens is met de schadeclaim. De accountant heeft evenwel de waarschijnlijkheid en de schade-omvang na overleg met de huisadvocaat en de ontvangen advocatenbrief (lawyer's letter) voldoende betrouwbaar kunnen vaststellen.

Vraag 7 (10 punten)

Geef aan wat de mogelijke consequenties zijn voor de strekking van de controleverklaring bij het niet wijzigen van de jaarrekening door de directie:

- indien het bedrag van materieel belang is en
- indien het bedrag van materieel belang en diepgaande invloed is.
- Geef tevens aan wat de verplichte te gebruiken bewoording zijn in beide gevallen. Verwijs hierbij naar de relevante COS.

Antwoordindicatie vraag 7 Gevolgen controleverklaring (10 punten)

Aangezien de accountant de waarschijnlijkheid en omvang - na overleg met de deskundige advocaat op dit gebied - voldoende betrouwbaar kan vaststellen zal de voorziening opgenomen moeten worden in de jaarrekening.

Aangezien de directie dit niet wens te doen is er sprake van een fout in de jaarrekening die bij **materiële invloed** leidt tot een **controleverklaring met beperking (4 punten)** met de verplichte bewoordingen:
in alle van materieel belang zijnde opzichten een getrouwe weergave/getrouw beeld, uitgezonderd de gevolgen van... (het niet verwerken van een voorziening in verband met een indiene claim van €400.000). COS705, art 17.

In geval van een fout van **materiële invloed en diepgaande invloed** zal er sprake zijn van een **afkeurende verklaring (4 punten)**: *geen getrouwe weergave of geen getrouw beeld*. Het belang van de aangelegenheid zal de accountant beschrijven in *de sectie Basis voor ons afkeurend oordeel*.
COS705, art 18.

Daarnaast zal de accountant zich beraden over de vraag of het handelen van de directie voor hem voldoende vertrouwen geeft in de continuering van de opdracht (integriteit) **(2 punten)**.

einde van het antwoordmodel